

„РЕСТ АРТ” ООД

1000 София, бул. Дондуков №14

АРХИТЕКТУРНО ПРОУЧВАНЕ И ЗАСНЕМАНЕ ЗА КРР ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРИОРА

ОБЕКТ: „ЦЪРКВА „СВ. ТРОИЦА”
СЕЛО ГОРНА МИТРОПОЛИЯ –
ОБЩИНА ДОЛНА МИТРОПОЛИЯ

**АРХИТЕКТУРНО
ПРОУЧВАНЕ,
ФОТОДОКУМЕНТИРАНЕ
И ЗАСНЕМАНЕ**

М. ДАСКАЛОВА:

ИЗПЪЛНИТЕЛ:

„РЕСТ АРТ” ООД

УПРАВИТЕЛ:

ОКТОМВРИ 2009 г.
гр. СОФИЯ

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

КЪМ АРХИТЕКТУРНО ПРОУЧВАНЕ И ЗАСНЕМАНЕ ЗА КРР ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРИОРА ЗА ОБЕКТ: „ЦЪРКВА „СВ. ТРОИЦА” СЕЛО ГОРНА МИТРОПОЛИЯ – ОБЩИНА ДОЛНА МИТРОПОЛИЯ

I. АРХИТЕКТУРНО - ИСТОРИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ

1. Статут – архитектурно-художествен паметник деклариран като ПК – декларационен списък от 30.07.1975 г., като арх.-худ. – списък от 27.04.1979 г.; писмо № 65 от 11.01.1980 г.

2. Местонахождение и историческа справка.

Църквата „Св. Троица” е разположена в центъра на село Горна Митрополия – в голям двор. В непосредствена близост до северната стена на църквата, на дълбочина 60-70 см под земята е намерен каменен зид на хоросан, който има посока изток-запад, източно от сградата. От надпис издълбан върху каменна плоча над входна врата – запад се разбира, че е построена през 1869 г.

През 1924 г. е построено преддверие с камбанария. През този период на преустройство е била преизградена емпория – стоманобетонова конструкция с носещи ст.б. греди и колони.

3. Общ вид, интериор и конструкция.

Сградата представлява еднокорабна, полуцилиндрично засводена куполна църква с размери 20,55 м x 8,10 м и височина до билото около 7 м, с полукръгла стигаща до покрива апсида и късен притвор с камбанария от запад. Изградена е с каменни зидове – ломен камък на хоросанов разтвор. Фасадите са с лаконични детайли – предимно на южната и западната. Оформен подстрехов корниз, профилиран пясъчник, определящ надвесването на покрива. Корнизите на камбанарията и купола са мазилкови, но съобразени като профил с подстреховия корниз. Покритието е с нови керемиди върху плътен каменен блокаж с хоросанов разтвор.

Проведения фасаден ремонт е съобразен с оригиналния първообраз. Запазени са оригиналните прагове и ниво влизане в наоса. Патронната ниша запад е рисувана върху каменна плоча, просто профилирана. Отбелязана е датировка на първообраза на църквата. Над южната врата нишата е мазилкова – без стенопис. Оригиначните врати са дървени, ковани – сравнително добро състояние. Апсидата е полуцилиндрична с оригинален отвор, защитен от желязна решетка и оброчен с мазилкова рамка. Над апсидата, в източния зид има отвор за проветрение, също защитен с оригинална желязна решетка.

В интериора на наоса до солея от масивни стъпала подовата настилка е неоригинално дюшеме. Наложително е допълнително архитектурно проучване

за вида на настилката в наоса – сондажи след вдигане на дюшемето. Фрагменти от стенописваните пана при апсидата и ритуалните ниши налагат допълнително художествено проучване.

Дървените оригинални обтегачи са в добро състояние. Запазена е само конструкцията на иконостаса и фрагменти от фасадната част към наоса – таблен, триреден. По първоначални художествени проучвания царската дверь и венчилката са с фина дърворезба. Композиционните и стилови особености на резбата сочат ръката на тревненски майстор.

4. Реализиране на специализирани проучвания, документиране и КРР намеси.

Не са документирани задълбочени архитектурни и художествени проучвания. Липсват и графични материали относно такава дейност.

II. КОНСЕРВАЦИОННО – РЕСТАВРАЦИОННА ПРОБЛЕМАТИКА

Проведеният изцяло външен ремонт, съобразен с оригиналния първообраз на църквата е решил фасадно-естетическия проблем.

В интериора на църквата, обаче са наложителни строителни и художествени КРР мероприятия. Липсата на конструктивни проблеми свежда интериорния възстановителен ремонт до строителна и художествена реставрация. За технологическата последователност за провеждането им се налагат първо строителните КРР дейности, а след това художествените – общо за целия интериор и в частност за иконостаса.

Предвидените по настоящем КРР дейности са фаза художествено проучване и отчасти реставриране на проучените участъци – етап предхождащ пълната строително и художествена КРР дейност по интериора на църквата, осигуряваща връщане на оригиналния първообраз и в допълнение на фасадния ремонт ще осигури ритуалното предназначение на дейността на храма в настоящето.

Октомври 2009 г.
гр. София

Съставил:
/ М. Даскалова /

АРХИТЕКТУРНО ПРОУЧВАНЕ И ЗАСНЕМАНЕ ЗА КРР ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРИОРА

ОБЕКТ: "ЦЪРКВА "СВ. ТРОИЦА"

СЕЛО ГОРНА МИТРОПОЛИЯ
ОБЩИНА ДОЛНА МИТРОПОЛИЯ

СХЕМА ПЛАН М 1:100
СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ

**АРХИТЕКТУРНО ПРОУЧВАНЕ И
ЗАСНЕМАНЕ**
М. ДАСКАЛОВА

СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТ:
“ЦЪРКВА” “СВ. ТРОИЦА” – С. ГОРНА МИТРОПОЛИЯ
ТЕКСТ КЪМ АРХИТЕКТУРНО ПРОУЧВАНЕ И ЗАСНЕМАНЕ

НАОС

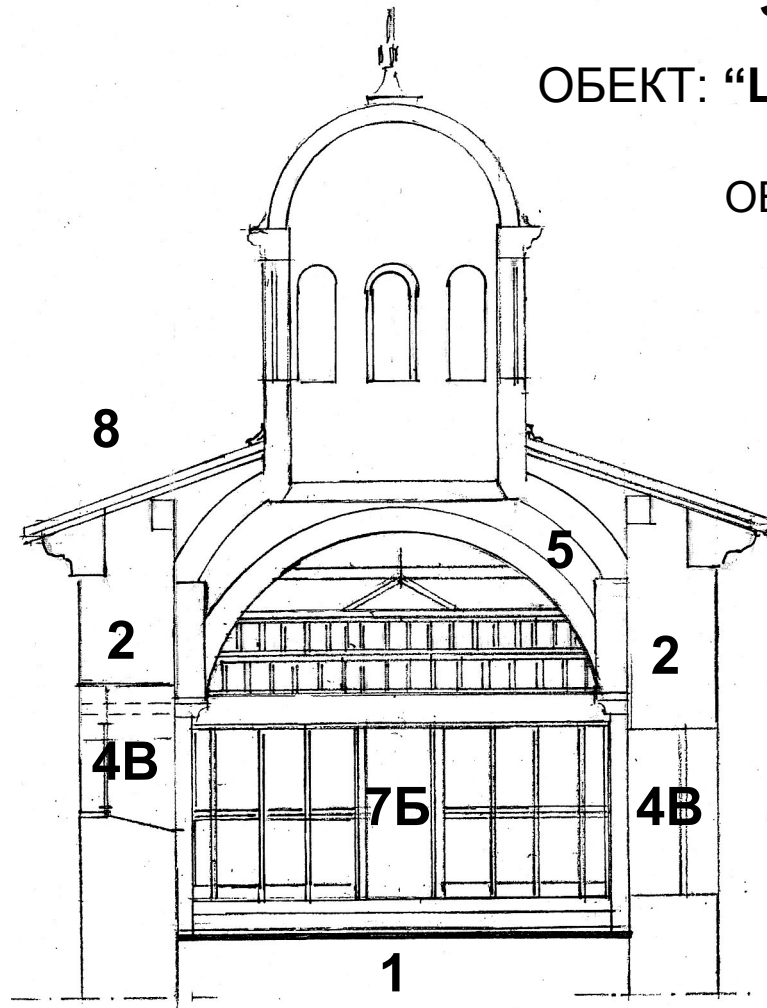
1. ПОД	НЕОРИГИНАЛНО ДЮШЕМЕ ВЪРХУ ОРИГИНАЛНА НАСТИЛКА КАМЕННИ ПЛОЧИ ВХОДНИ МАСИВНИ КАМЕННИ СЪПАЛА И ДВЕ МАСИВНИ КАМЕННИ СЪПАЛА СОЛЕЙ
2. СТЕНИ	КАМЕННИ ЗИДОВЕ НА ХОРОСАНОВ РАЗТВОР – ДОБРО КОНСТРУКТИВНО СЪСТОЯНИЕ
3. ОТВОРИ ВРАТИ	3А. ВХОДНА ВРАТА ОТ ЗАПАД – ОРИГИНАЛНА ДЪРВЕНА, КОВАНА, ОБРАМЧЕНА С КАМЕННА РАМКА ПРОФИЛИРАНА НАД ВРАТАТА ОТКЪМ ПРЕДВЕРИЕТО ПРОФИЛИРАНА КАМЕННА ПЛОЧА С ДАТИРОВКА И РИСУВАНА ПАТРОННА НИША СЛЕДИ ОТ КАНАЛИ ЗА СЮРМЕТА ЗАПАЗЕНИ ОРИГ.ПРАГ И НИВО ВЛИЗАНЕ ЗАПАЗЕНО МАСИВНО КАМЕННО СЪПАЛО 3Б. ВРАТА ОТ ЮГ – ОБРАМЧЕНА С ПРОФИЛИРАНА КАМЕННА РАМКА, ОФОРМЕНА ПАТРОННА НИША БЕЗ СТЕНОПИС ЗАПАЗЕН ОРИГИНАЛЕН ПРАГ В ИНТЕРИОРА – НАД ВРАТАТА ЗАСВОДЕНО ПАНО СТЕНОПИС
4. ОТВОРИ ПРОЗОРЦИ	4А. ОСВЕТИТЕЛЕН И ПРОВЕТРИТЕЛЕН ОТВОР НАД АПСИДАТА – ЗАПАЗЕН ОРИГИНАЛЕН ВИД И ЖЕЛЕЗНА РЕШЕТКА 4Б. ПРОЗОРЕЦ АПСИДА – ОРИГИНАЛЕН С ИЗМАЗАНА РАМКА И ЖЕЛЕЗНА РЕШЕТКА 4В. ОРИГИНАЛНИ ПРАВОЪГЪЛНИ ПРОЗОРЦИ НА ЮЖНАТА И СЕВЕРНА СТЕНИ – ИЗМАЗАНИ РАМКИ ЖЕЛЕЗНИ РЕШЕТКИ
5. ТАВАН	МАСИВЕН КАМЕНЕН СВОД – ДОБРО КОНСТРИКТИВНО СЪСТОЯНИЕ НАД СВОДА – ПЛЪТЕН КАМЕНЕН БЛОКАЖ С ХОРОСАНОВ РАЗТВОР ПОД ПОКРИТИЕТО ОТ НОВИ КЕРЕМИДИ ОРИГИНАЛНИ ПОДСВОДОВИ КАМЕННИ РАМКИ

6. ИЗТОЧНА СТЕНА АПСИДА	ОЧЕРТАНИ ДВЕ СТЕНОПИСВАНИ ПАНА И В РИТУАЛНИТЕ НИШИ ДОПЪЛНИТЕЛНО ПРОУЧВАНЕ ЗА ПЪРВООБРАЗА НА ИЗПИСВАНЕТО ИМ ЧЕТАТ СЕ ПЛИТКИ МАЗИЛКОВИ ПУКНАТИНИ
7. ДАННИ ЗА: 7А. ОБТЕГАЧИ 7Б. ИКОНОСТАС 7В. РИТУАЛНИ НИШИ	7А. СЪЩЕСТВУВАЩИТЕ ОРИГИНАЛНИ ДЪРВЕНИ ОБТЕГАЧИ – В ДОБРО КОНСТРУКТИВНО СЪСТОЯНИЕ 7Б. ИКОНОСТАС – ФРАГМЕНТИ ВЕРТИКАЛНО ПРОФИЛИРАНИ, ИЗЦЯЛО ОБМАЗАНИ С БЛАЖНА БОЯ – ПО НАСТОЯЩЕМ ПОЛУ РАЗРУШЕН – ЧЕТЕ СЕ САМО КОНСТРУКЦИЯТА И ПРОФИЛИРАНИ ФРАГМЕНТИ ОТ ФАСАДАТА КЪМ НАОСА 7В. ТРИ РИТУАЛНИ НИШИ – НАЛОЖИТЕЛНО ПРОУЧВАНЕ ЗА ОРИГИНАЛНО ИЗПИСВАНЕ

**АРХИТЕКТУРНО ПРОУЧВАНЕ И ЗАСНЕМАНЕ
ЗА КРР ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРИОРА**

ОБЕКТ: “ЦЪРКВА “СВ. ТРОИЦА”

**СЕЛО ГОРНА МИТРОПОЛИЯ
ОБЩИНА ДОЛНА МИТРОПОЛИЯ**

**СХЕМА НАПРЕЧЕН РАЗРЕЗ А-А М 1:100
СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ**

**АРХИТЕКТУРНО ПРОУЧВАНЕ И
ЗАСНЕМАНЕ
М. ДАСКАЛОВА**

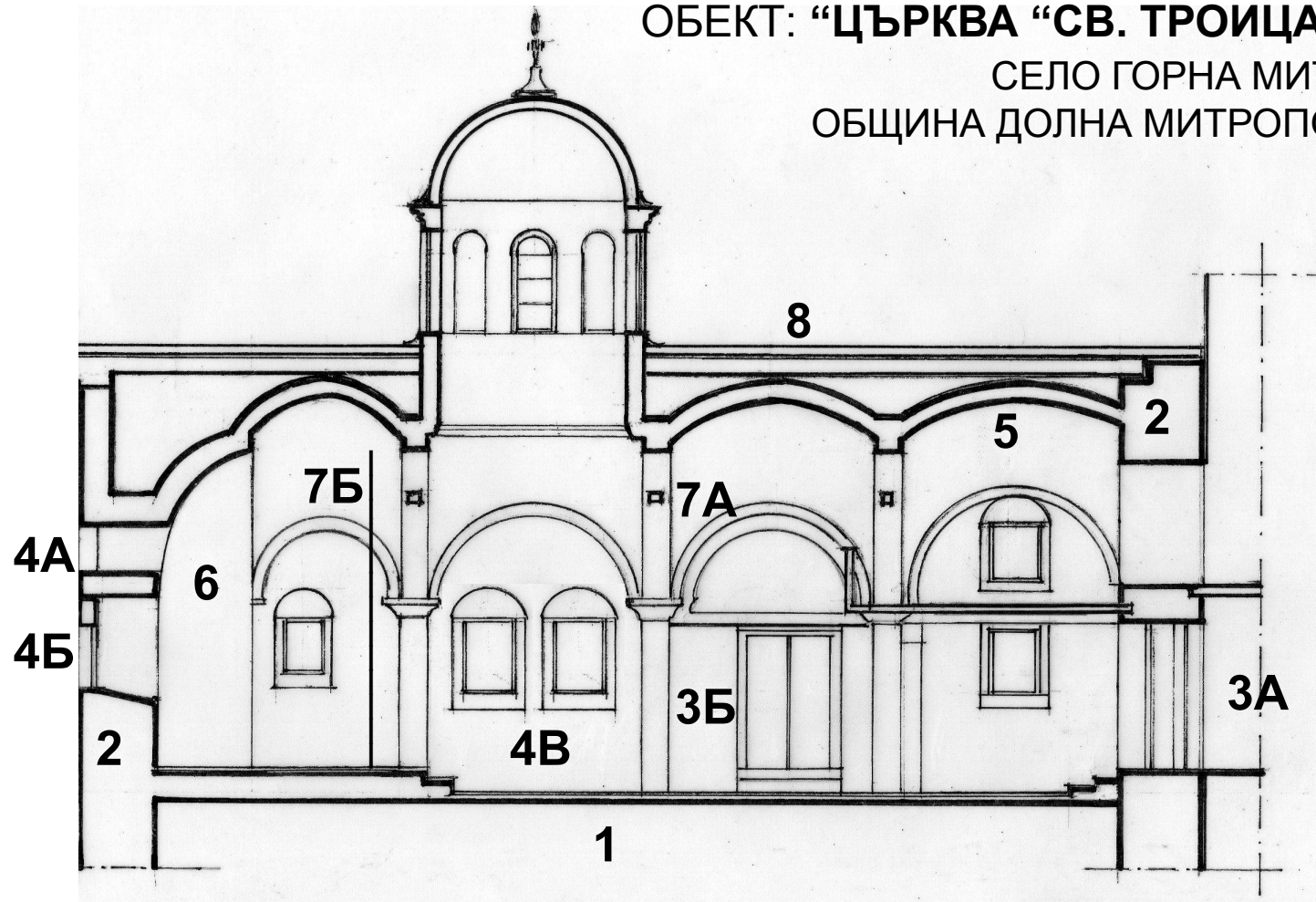
НАПРЕЧЕН РАЗРЕЗ "А-А"

1. ПОД	НЕОРИГИНАЛНО ДЮШЕМЕ ДВЕ МАСИВНИ КАМЕННИ СЪПАЛА СОЛЕЙ
2. СТЕНИ	КАМЕННИ ЗИДОВЕ НА ХОРОСАНОВ РАЗТВОР – ДОБРО КОНСТРУКТИВНО СЪСТОЯНИЕ
4. ОТВОРИ ПРОЗОРЦИ	4В. ОРИГИНАЛНИ ПРАВОЪГЪЛНИ ПРОЗОРЦИ НА ЮЖНАТА И СЕВЕРНА СТЕНИ – ИЗМАЗАНИ РАМКИ, ЗАЩИТЕНИ С ЖЕЛЕЗНИ РЕШЕТКИ
5. ТАВАН	МАСИВЕН КАМЕНЕН СВОД – ДОБРО КОНСТРУКТИВНО СЪСТОЯНИЕ НАД СВОДА – ПЛЪТЕН КАМЕНЕН БЛОКАЖ С ХОРОСАНОВ РАЗТВОР ПОД ПОКРИТИЕТО ОТ НОВИ КЕРЕМИДИ ОРИГИНАЛНИ ПОДСВОДОВИ КАМЕННИ РАМКИ
7Б. ИКОНОСТАС	7Б. ИКОНОСТАС – ФРАГМЕНТИ ВЕРТИКАЛНО ПРОФИЛИРАНИ, ИЗЦЯЛО ОБМАЗАНИ С БЛАЖНА БОЯ – ПО НАСТОЯЩЕМ ПОЛУ РАЗРУШЕН – ЧЕТЕ СЕ САМО КОНСТРУКЦИЯТА И ПРОФИЛИРАНИ ФРАГМЕНТИ ОТ ФАСАДАТА КЪМ НАОСА
8. ПОКРИВ	ПОКРИВАНЕ С НОВИ КЕРЕМИДИ ВЪРХУ ПЛЪТЕН КАМЕНЕН БЛОКАЖ С ХОРОСАНОВ РАЗТВОР ОФОРМЕН ПРОФИЛИРАН ПОДСТРЕХОВ КОРНИЗ – ФАСАДЕН РЕМОНТ

**АРХИТЕКТУРНО ПРОУЧВАНЕ И ЗАСНЕМАНЕ
ЗА КРР ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРИОРА**

ОБЕКТ: “ЦЪРКВА “СВ. ТРОИЦА”

**СЕЛО ГОРНА МИТРОПОЛИЯ
ОБЩИНА ДОЛНА МИТРОПОЛИЯ**

**СХЕМА НАДЛЪЖЕН РАЗРЕЗ Б-Б М 1:100
СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ**

7Б

**АРХИТЕКТУРНО ПРОУЧВАНЕ И
ЗАСНЕМАНЕ
М. ДАСКАЛОВА**

НАДЛЪЖЕН РАЗРЕЗ “Б-Б”

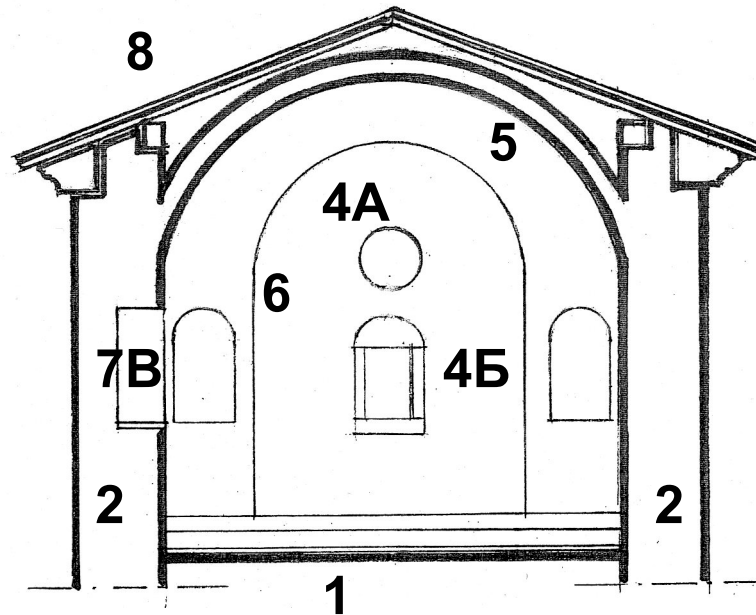
1. ПОД	НЕОРИГИНАЛНО ДЮШЕМЕ ВЪРХУ ОРИГИНАЛНА НАСТИЛКА КАМЕННИ ПЛОЧИ ВХОДНИ МАСИВНИ КАМЕННИ СЪПАЛА И ДВЕ МАСИВНИ КАМЕННИ СЪПАЛА СОЛЕЙ
2. СТЕНИ	КАМЕННИ ЗИДОВЕ НА ХОРОСАНОВ РАЗТВОР – ДОБРО КОНСТРУКТИВНО СЪСТОЯНИЕ
3. ОТВОРИ ВРАТИ	3А. ВХОДНА ВРАТА ОТ ЗАПАД – ОРИГИНАЛНА ДЪРВЕНА, КОВАНА, ОБРАМЧЕНА С КАМЕННА РАМКА ПРОФИЛИРАНА НАД ВРАТАТА ОТКЪМ ПРЕДВЕРИЕТО ПРОФИЛИРАНА КАМЕННА ПЛОЧА С ДАТИРОВКА И РИСУВАНА ПАТРОННА НИША СЛЕДИ ОТ КАНАЛИ ЗА СЮРМЕТА ЗАПАЗЕНИ ОРИГ.ПРАГ И НИВО ВЛИЗАНЕ ЗАПАЗЕНО МАСИВНО КАМЕННО СЪПАЛО 3Б. ВРАТА ОТ ЮГ – ОБРАМЧЕНА С ПРОФИЛИРАНА КАМЕННА РАМКА, ОФОРМЕНА ПАТРОННА НИША БЕЗ СТЕНОПИС ЗАПАЗЕН ОРИГИНАЛЕН ПРАГ В ИНТЕРИОРА – НАД ВРАТАТА ЗАСВОДЕНО ПАНО СТЕНОПИС
4. ОТВОРИ ПРОЗОРЦИ	4А. ОСВЕТИТЕЛЕН И ПРОВЕТРИТЕЛЕН ОТВОР НАД АПСИДАТА – ЗАПАЗЕН ОРИГИНАЛЕН ВИД И ЖЕЛЕЗНА РЕШЕТКА 4Б. ПРОЗОРЕЦ АПСИДА – ОРИГИНАЛЕН С ИЗМАЗАНА РАМКА И ЖЕЛЕЗНА РЕШЕТКА 4В. ОРИГИНАЛНИ ПРАВОЪГЪЛНИ ПРОЗОРЦИ НА ЮЖНАТА И СЕВЕРНА СТЕНИ – ИЗМАЗАНИ РАМКИ ЖЕЛЕЗНИ РЕШЕТКИ
5. ТАВАН	МАСИВЕН КАМЕНЕН СВОД – ДОБРО КОНСТРУКТИВНО СЪСТОЯНИЕ НАД СВОДА – ПЛЪТЕН КАМЕНЕН БЛОКАЖ С ХОРОСАНОВ РАЗТВОР ПОД ПОКРИТИЕТО ОТ НОВИ КЕРЕМИДИ ОРИГИНАЛНИ ПОДСВОДОВИ КАМЕННИ РАМКИ
6. ИЗТОЧНА СТЕНА АПСИДА	ОЧЕРТАНИ ДВЕ СТЕНОПИСВАНИ ПАНА И В РИТУАЛНИТЕ НИШИ ДОПЪЛНИТЕЛНО ПРОУЧВАНЕ ЗА ПЪРВООБРАЗА НА ИЗПИСВАНЕТО ИМ ЧЕТАТ СЕ ПЛИТКИ МАЗИЛКОВИ ПУКНАТИНИ

7. ДАННИ ЗА: 7А. ОБТЕГАЧИ 7Б. ИКОНОСТАС 7В. РИТУАЛНИ НИШИ	7А. СЪЩЕСТВУВАЩИТЕ ОРИГИНАЛНИ ДЪРВЕНИ ОБТЕГАЧИ – В ДОБРО КОНСТРУКТИВНО СЪСТОЯНИЕ 7Б. ИКОНОСТАС – ФРАГМЕНТИ ВЕРТИКАЛНО ПРОФИЛИРАНИ, ИЗЦЯЛО ОБМАЗАНИ С БЛАЖНА БОЯ – ПО НАСТОЯЩЕМ ПОЛУ РАЗРУШЕН – ЧЕТЕ СЕ САМО КОНСТРУКЦИЯТА И ПРОФИЛИРАНИ ФРАГМЕНТИ ОТ ФАСАДАТА КЪМ НАОСА 7В. ТРИ РИТУАЛНИ НИШИ – НАЛОЖИТЕЛНО ПРОУЧВАНЕ ЗА ОРИГИНАЛНО ИЗПИСВАНЕ
8. ПОКРИВ	ПОКРИВАНЕ С НОВИ КЕРЕМИДИ ВЪРХУ ПЛЪТЕН КАМЕНЕН БЛОКАЖ С ХОРОСАНОВ РАЗТВОР ОФОРМЕН ПРОФИЛИРАН ПОДСТРЕХОВ КОРНИЗ – ФАСАДЕН РЕМОНТ

**АРХИТЕКТУРНО ПРОУЧВАНЕ И ЗАСЧЕМАНЕ
ЗА КРР ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРИОРА**

ОБЕКТ: “ЦЪРКВА “СВ. ТРОИЦА”

**СЕЛО ГОРНА МИТРОПОЛИЯ
ОБЩИНА ДОЛНА МИТРОПОЛИЯ**

**СХЕМА НАПРЕЧЕН РАЗРЕЗ ПРЕЗ
ОЛТАРНОТО ПРОСТРАНСТВО В-В М 1:100
СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ**

**АРХИТЕКТУРНО ПРОУЧВАНЕ И
ЗАСЧЕМАНЕ
М. ДАСКАЛОВА**

НАПРЕЧЕН РАЗРЕЗ “В-В”

1. ПОД	НЕОРИГИНАЛНО ДЮШЕМЕ ДВЕ МАСИВНИ КАМЕННИ СЪПАЛА СОЛЕЙ
2. СТЕНИ	КАМЕННИ ЗИДОВЕ НА ХОРОСАНОВ РАЗТВОР – ДОБРО КОНСТРУКТИВНО СЪСТОЯНИЕ
4. ОТВОРИ ПРОЗОРЦИ	4А. ОСВЕТИТЕЛЕН И ПРОВЕТРИТЕЛЕН ОТВОР НАД АПСИДАТА – ЗАПАЗЕН ОРИГИНАЛЕН ВИД И ЖЕЛЕЗНА РЕШЕТКА 4Б. ПРОЗОРЕЦ АПСИДА – ОРИГИНАЛЕН С ИЗМАЗАНА РАМКА И ЖЕЛЕЗНА РЕШЕТКА
5. ТАВАН	МАСИВЕН КАМЕНЕН СВОД – ДОБРО КОНСТРУКТИВНО СЪСТОЯНИЕ НАД СВОДА – ПЛЪТЕН КАМЕНЕН БЛОКАЖ С ХОРОСАНОВ РАЗТВОР ПОД ПОКРИТИЕТО ОТ НОВИ КЕРЕМИДИ ОРИГИНАЛНИ ПОДСВОДОВИ КАМЕННИ РАМКИ
6. ИЗТОЧНА СТЕНА АПСИДА	ОЧЕРТАНИ ДВЕ СТЕНОПИСВАНИ ПАНА И В РИТУАЛНИТЕ НИШИ ДОПЪЛНИТЕЛНО ПРОУЧВАНЕ ЗА ПЪРВООБРАЗА НА ИЗПИСВАНЕТО ИМ ЧЕТАТ СЕ ПЛИТКИ МАЗИЛКОВИ ПУКНАТИНИ
7В. РИТУАЛНИ НИШИ	7В. ТРИ РИТУАЛНИ НИШИ – НАЛОЖИТЕЛНО ПРОУЧВАНЕ ЗА ОРИГИНАЛНО ИЗПИСВАНЕ
8. ПОКРИВ	ПОКРИВАНЕ С НОВИ КЕРЕМИДИ ВЪРХУ ПЛЪТЕН КАМЕНЕН БЛОКАЖ С ХОРОСАНОВ РАЗТВОР ОФОРМЕН ПРОФИЛИРАН ПОДСТРЕХОВ КОРНИЗ – ФАСАДЕН РЕМОНТ